

Biologische pluimveehouders Bart en Jan de Koning

Het bedrijf van Bart en Jan de Koning in Lunteren zie je niet makkelijk over het hoofd. De stal voor 30.000 biologische hennen met aan beide kanten een koude scharrelruimte is immers van een behoorlijke omvang. Daarnaast trekken ook de silo's voor opslag van graan en de sleufsilos voor opslag van CCM de aandacht.

Geschiedenis

Dat Bart de Koning vijf jaar geleden het bedrijf van zijn ouders overnam, lag wellicht in de lijn der verwachtingen. Zijn vader had van oudsher echter geen pluimveebedrijf. Hij was een veekoopman en contractgever in de kalverhouderij. Bart werkt al vanaf zijn zestiende met pluimvee. Hij begon als pluimveevanger, later werd hij chauffeur bij Verbeek's opfokbedrijven. Toen het niet goed ging met zijn vader en hij in het verzorgingshuis belandde, kwamen de werkzaamheden op zijn moeders schouders te liggen. "Ik kon niet anders dan bijspringen." De vleeskoeien die zijn vader hield, hadden niet Bart's interesse. "Destijds hadden we hier ook 5.000 scharrelhennen. Met mijn werkervaring in de pluimveesector, besloot ik deze tak uit te breiden." Zo werd in 2005 een stal gebouwd voor 18.000 biologische hennen.

Het runnen van een biologisch bedrijf was niet het aanvankelijke plan van Bart. "We waren van plan om met Freiland-kippen te beginnen. Het contract daarvoor was al rond, maar de contracthouder trok zich terug. Daar baalden we natuurlijk stevig van, maar achteraf pakte het gunstig uit." Kort daarna ging Bart met eierhandel Gebr. Van Beek uit Wehl om tafel en werd een afspraak gemaakt om een biologisch ei-

eren te gaan produceren. "Minder hennen, maar wel een betere prijs. Onderaan de streep leverde me dit meer op dan het oorspronkelijke plan", besluit hij. Sinds een paar jaar runt Bart het bedrijf samen met broer Jan. Deze stal uit 2005 is ruim een jaar geleden uitgebreid naar een capaciteit van 30.000. Dit is gedaan door er extra volièresstellingen in te zetten en aan beide

kanten een koude scharrelruimte aan te bouwen. Voor de mest hebben Bart en Jan de Koning een loods laten bouwen die voldoende ruimte biedt voor opslag van een jaar. "Een forse investering, maar ik ben ervan overtuigd dat die zich weer terugverdient", zegt Jan de Koning. "We zetten onze mest grotendeels af aan biologische akkerbouwers in Duitsland." Door de grote

Het bedrijf van Bart en Jan de Koning

Technische resultaten:

30.000 biologische hennen, ras Brown Nick

(58 weken)

Eieren p.o.h.	225,7
Kg eieren p.o.h.	13,8
Gram voer per dag p.o.h.	125

5.000 scharrelkippen, ras LSL

(58 weken)

Eieren p.o.h.	185
Kg eieren p.o.h.	11,2
Gram voer per dag p.o.h.	119

het land voor eigen teelt en aan de andere kant biedt je de hennen schuilmogelijkheid." Naast het omliggende land huren de pluimveehouders 6,5 ha land vlakbij Schiphol. "In totaal hebben we twintig hectare maïsland nodig. Rekening houdende met de wisselbouw hebben we zelfs zestig hectare nodig. In dat geval zouden we ook een groot gedeelte van de benodigde tarwe kunnen verbouwen." Of dit op korte termijn kan worden gerealiseerd, durven de pluimveehouders niet te zeggen. "Hier in de nabije omgeving zijn weinig stoppers die hun land verkopen of verhuren."

Nieuw voersysteem

Omdat de eigen tarwe als hele korrel in het voer komt en de CCM ook vrij grof is, moet voorkomen worden dat de hennen selectief kunnen gaan eten. "In het verleden werd dit ondervangen door het aanvullende voer als korrel te verstrekken zodat al het voer in de voerkettingen uit grove delen bestond. Het is echter beter om het aanvullende voer als structuurmeel met grove delen te verstrekken omdat dit beter is voor de opname van het voer en de darmgezondheid" aldus Jan.

Daarom is er bij de uitbreiding en ombouw van de stal heel bewust gekozen om de voerkettingen te vervangen door spiralen. "Een spiraal voert veel sneller dan een ketting en transporteert in tien minuten de volledige hoeveelheid voer door de 105 meter lange stal", zegt Jan de Koning. Omdat het voer nu met hoge snelheid wordt vervoerd, hebben de hennen geen kans om te selecteren. "Je hebt er een paar brutale bij die het wel proberen, maar die leren dat gauw af. Een tik van de sneldraaiende vijzel en ze wachten daarna liever tot de vijzel stopt met draaien." Jan vult aan: "Ze zeggen wel eens dat kippen dom zijn. Het is verbazingwekkend hoe snel ze dat door hebben. Als ze horen dat het draaien van de vijzel is gestopt, springen ze massaal naar de voerbak."

Het huidige aantal biologische hennen is het maximale aantal wat op de grond rond het bedrijf gehouden kan worden. Uitbreiden lijkt daardoor ook onmogelijk, daarin staan de pluimveehouders vrij nuchter. "Wat de toekomst brengt, zien we wel. We hebben geen bedrijfsplan geschreven waaraan we ons precies willen houden. Het belangrijkste is dat we optimaliseren wat we nu hebben."

Evert Bos
Specialist pluimveehouderij

opslagcapaciteit kunnen de broers ruime tijd overbruggen en handel doen op het moment dat de prijs gunstig is. "Er is in een jaar altijd wel een moment dat we goedkoop kunnen leveren."

Naast de grote stal staat nog een traditionele scharrelstal met bijna 5.000 gangbare witte scharrelkippen. In deze stal werden eerst 3.000 biologische hennen gehouden, deze zijn nu ook in de nieuwe stal gehuisvest. De eieren van deze hennen worden strikt apart geraapt op een aparte inpakker.

Zelf voer mengen

Bart en Jan hebben een uitgesproken mening over het voeren van de bio-hennen en proberen zoveel mogelijk eigen voer te gebruiken om de kostprijs te drukken. Een goede kwaliteit van het voer blijft daarbij wel het belangrijkste doel.

Bij de stal staan vier silo's. Twee daarvan zijn gevuld met tarwe en de andere twee met aanvullend legmeel. Bij de stal liggen ook de sleufsilos gevuld met CCM. Naast de

silos staat een stortbunker voor CCM. "Die vullen we elke dag bij met een minishovel met doseerbak", vertelt De Koning. "Dat is ook wel zo prettig, want dan krijgen de hennen de maïs zo vers mogelijk." Het aanvullende legmeel, de tarwe en CCM worden in de voerweger gemengd. Tarwe en CCM zelf bijmengen scheelt aanzienlijk in de kosten. "Helemaal als we op termijn de gewassen ook nog zelf kunnen verbouwen." Arkervaart past de samenstelling van het legmeel hierop aan. "CCM en tarwe kopen we nu voor het grootste gedeelte, maar op termijn hopen we over voldoende hectares te beschikken om daarin zelfvoorzienend te worden." Biologische pluimveehouders moeten voldoende ruimte hebben voor uitloop. Daarvoor wordt bijna twaalf hectare land gebruikt. "De uitloop wordt ook zo veel mogelijk gebruikt als maïsland. Dat zie je niet zo vaak", vertelt Jan. Stroken maïs tekenen het landschap waar de hennen dagelijks rondlopen. "Het mes snijdt aan twee kanten. Aan de ene kant benut je

Hennen 26 weken met uitstekend verenkleed